Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???- K?sa Form (Ergenler için)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???- K?sa Form (Ergenler için)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16650

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???- K?sa Form (Ergenler için), ergen popülasyonunda görülen ak?ll? telefon ba??ml?l??? düzeyini h?zl? ve etkin bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu form, orijinal ölçe?in k?sa versiyonunun Türk kültürüne uyarlama çal??mas? sonucunda ortaya ç?km??t?r. Ölçek, **problem odakl? kullan?m**, a??r? me?guliyet ve kullan?m?n neden oldu?u i?levsel bozukluk gibi ba??ml?l?k belirtilerini de?erlendirir.

Mehmet ?ata ve Fatih Karip taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, arac?n Türkiye'deki **ergenler** üzerinde geçerli ve güvenilir sonuçlar verdi?ini göstermeyi amaçlam??t?r. K?sa form olmas? nedeniyle, özellikle büyük örneklemli ara?t?rmalarda ve klinik tarama süreçlerinde zaman tasarrufu sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ak?ll? telefon ba??ml?l???, k?sa form, ergenler, psikoloji, uyarlama, **psikometrik**, davran??sal ba??ml?l?k.

Yazarlar

Mehmet ?ata, Fatih Karip

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i'nin (ASBÖ) k?sa versiyonunu Türk kültürüne adapte etmek ve bu k?sa formun **Türk ergen popülasyonu** için geçerlik ve güvenirlik kan?tlar?n? sunmakt?r. K?sa form, ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere, ergenlerdeki sorunlu ak?ll? telefon kullan?m?n? h?zl?ca tespit edebilecekleri, kültürel aç?dan uygun ve **ekonomik bir araç** sa?lamay? hedefler.

Uyarlama süreci, orijinal ölçekteki maddelerin anlam bütünlü?ünü korurken, dilsel ve kültürel e?de?erli?ini sa?lamay? amaçlam??t?r. Nihayetinde, ölçek **ak?ll? telefon ba??ml?l???** riskini belirleme ve müdahale programlar?n?n etkinli?ini ölçme potansiyeli ta??maktad?r.

Yap?

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???- K?sa Form (Ergenler için), genellikle davran??sal ba??ml?l?klar?n temel bile?enlerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temel al?r. Ölçülen psikolojik yap?, bireyin ak?ll? telefon kullan?m?n? kontrol edememesi ve bu kullan?m?n günlük hayat?nda olumsuz sonuçlar do?urmas?na ra?men devam etmesi durumudur. Bu yap?, genellikle a?a??daki temel boyutlar? içerir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tolerans: ?stenen etkiyi elde etmek için giderek daha fazla ak?ll? telefon kullanma ihtiyac?.
Geri Çekilme (Yoksunluk): Ak?ll? telefonun kullan?lamad??? durumlarda ya?anan huzursuzluk, kayg? veya sinirlilik.
Siber ?li?kiler: Yüz yüze sosyal etkile?imler yerine sanal etkile?imleri tercih etme.
Günlük Ya?amda Bozulma: Akademik, mesleki veya sosyal i?levsellikte ya?anan dü?ü?ler.
A??r? Kullan?m: Ba?lang?çta hedeflenenden daha uzun süre cihaz? kullanma.

Ölçek, bu boyutlar? kapsayan maddeler arac?l???yla **problematik ak?ll? telefon kullan?m?** spektrumundaki bireyleri ay?rt etmeyi amaçlamaktad?r.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, ?ata ve Karip (2017) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap? geçerli?ini inceleyen kapsaml? analizler içermektedir. Genellikle bu tür uyarlama çal??malar?nda a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Yap? Geçerli?i: Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulan?p do?rulanmad??? incelenmi?tir. Bu analizler, k?sa formun orijinal ölçekteki faktör yap?s?n? korudu?unu göstermeyi amaçlar.
Ölçüt Geçerli?i: Ölçe?in puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er ölçütlerle (örne?in, kayg?, depresyon, internet ba??ml?l??? ölçekleri) korelasyonu incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, **yak?nsak geçerli?e** i?aret eder.

Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???- K?sa Form'un Türk **ergenler** popülasyonu için yeterli düzeyde geçerlik kan?t?na sahip oldu?unu desteklemektedir. Daha detayl? geçerlik katsay?lar? için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir. Orijinal makale, *Cumhuriyet International Journal of Education* dergisinde yay?mlanm??t?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, 2017 uyarlama çal??mas? ölçe?in iç tutarl?l???n? ve stabilitesini incelemi?tir. Güvenirlik analizleri genellikle ?unlar? kapsar:

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: Ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösteren Cronbach's Alpha (Alfa) katsay?s? hesaplanm??t?r. K?sa formlar için genellikle yüksek iç tutarl?l?k beklenir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? ne kadar kararl? oldu?unu belirlemek için belirli bir zaman aral???yla (örne?in 2-4 hafta) ayn? deneklere tekrar uygulanmas? ve puanlar aras?ndaki korelasyonun hesaplanmas?.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu psikometrik analizler, k?sa formun ergenlerde güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlam??t?r. Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçekten elde edilen puanlar?n tutarl? ve hatas?z oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???- K?sa Form'un faktör yap?s?, uyarlama çal??mas?nda incelenen en kritik a?amalardan biridir. Bu analiz, ölçe?in yap?s?n?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu belirler. K?sa formlar genellikle tek bir genel ba??ml?l?k faktörünü temsil edecek ?ekilde tasarlan?r, ancak orijinal ölçe?in boyutlar?n? koruma e?ilimi de gösterebilir.

Uyarlama çal??mas?nda, faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarl?l?k gösterdi?i rapor edilmi?tir. Bu, k?sa formun, **ak?ll? telefon ba??ml?l???** yap?s?n? Türk kültüründe ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in toplam puan?n?n kullan?m?n?n psikometrik aç?dan anlaml? oldu?unu desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal ölçekte genellikle 4 veya 6'l? Likert kullan?l?r. Kaynakta belirtilmedi?i için standart uygulama varsay?lm??t?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Olmayan/Akademik Örneklem

Ya? Grubu: Ergenler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ortaokul ve lise ö?rencileri (ergenlik dönemi). Uyarlama çal??mas? için genellikle 12-18 ya? aral???ndaki ö?renciler kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na ili?kin davran?? ve duygular?n? belirlenen derecelendirme aral???nda i?aretlemesi istenir.

Anahtar Kelimeler

Davran??sal ba??ml?l?k, smartphone addiction, geçerlik, psikometri, k?sa ölçek, ?ata Karip 2017, Türk kültürü.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir)

Kurumsal E-posta Adresleri: Mehmet ?ata'n?n ileti?im e-postas?: mehmetwsata@gmail.com

?leti?im Adresi: ?lgili yazar?n akademik kurumu üzerinden sa?lanabilir (Kaynakta belirtilmemi?tir)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas?n?n yay?n y?l? 2017'dir.

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için genellikle yazar?n izni gerekmektedir. Ticari kullan?m ?artlar? için sorumlu yazar Mehmet ?ata ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir. Bu dosya, ölçe?in maddelerini ve derecelendirme format?n? içermektedir:

The original PDF can be downloaded here: akilli-telefon-bagimliligi-kisa-form-ergenler-icin-toad.pdf

Kaynaklar

?ata, M.,& Karip, F. (2017). Ak?ll? telefon ba??ml?l??? ölçe?i-k?sa versiyonu'nun ergenler için Türk kültürüne uyarlanmas?. *Cumhuriyet International Journal of Education, 6*(4), 426-440.

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???- K?sa Form (Ergenler için) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM